

תקות מנחם

גליון מס'
237

ערש"ק פרשת ויקרא
ה' אד"ש

הי' תהי' שנת אל-על* – שנת
ביא"ת ה'משי"ח (בגימטריא)

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי
הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שלי"ו, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם,
להראות ולהוכיח הנראה לעני"ד בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו,
הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.

ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר שופטים - א'

מחזור כ"ט שנה ז"ך

בעז"ה יום ו' עש"ק פרשת ויקרא ה' אד"ש

הי' תהי' שנת אל-על – שנת ביא"ת ה'משי"ח (בגימטריא)

סיום הלכות סנהדרין והתחלת הלכות עדות

עושין סנהדרין אצל המזבח

א. את הלכות סנהדרין לומדים בפרשיות פקודי
ויקרא, ויש קשר בולט להלכות עם פרשיות אלו;
תוכן פרשיות אלו; שבפרשת פקודי מסופר ומתואר
על דבר ההכנות והקמת המשכן בפועל והתחלת
העבודה בו, ובפרשת ויקרא כתוב על דבר פרטי ודיני
הקרבנות שעל המזבח. ויש קשר בולט ביניהם לענין
הסנהדרין;

בתחילת פרשת משפטים הביא רש"י את המדרש¹:
"ולמה נסמכה פרשת דינים לפרשת מזבח [היינו
שבסיום פרשת יתרו מדובר על הלכות בקשר למזבח
העולה, ומיד בהמשך כתוב ע"ד הדינים²: "ואלה
המשפטים אשר תשים לפניהם" לומר לך שתשים
סנהדרין אצל המקדש (ובנוסחה אחרת: "אצל
המזבח"). היינו שהסנהדרין צריכים להיות ע"י
המקדש והמזבח, וכמו שפוסק הרמב"ם בתחלת הל'
סנהדרין³; ומובן הקשר שבפרשיות אלה שמדובר ע"ד
הקמת המשכן (שהוא ההתחלה והשורש לכל בתי
המקדש) והמזבח ודיני הקרבנות שעל המזבח, לומדים
את הלכות סנהדרין.

וענין זה מודגש ביותר בפרשת ויקרא (ותחילת כל
ספר ויקרא שהוא "ספר הקרבנות") שמדובר בפרשה
ובספר כל פרטי וסוגי הקרבנות שהקריבו ע"ג המזבח,

* ע"פ הפסוק בתחילת הפטרת פרשת ויצא (הושע יא, ו): ואל על יקראוהו"
שמורה שהנביאים קוראים ומעלים את ישראל "אל על" – אל הקב"ה ועד
למעלה הכי עליונה, הגאולה וביאת המשיח וע"ד הנאמר (תבוא כו, יט): "ולתתך
עליון על כל הגוים אשר עשה, לתהילה ולשם ולתפארת", שיתקיים בשלימות
בביאת המשיח והגאולה!

¹ מכילתא עה"פ סוף פרשת יתרו.

² משפטים כא, א.

³ הל' סנהדרין פ"א ה"ג ממס' סנהדרין פו, ב. ירושלמי מכות פ"ב, ה"ו.

ובפרט לפי הנוסחא "אצל המזבח" "שונאין הדרת פנים בדין!"

ב. ואפשר לומר שיש לזה קשר מיוחד לשם ההלכות
שהרמב"ם קורא לזה דווקא "סנהדרין", ולא הלכות
דיינים או ב"ד וכדומה [ובשו"ע בתחילת חושן משפט
נקראים ההלכות "דיינים", וכנראה ברמב"ם זה גם
קשור עם הבי"ד שהי' במקדש, ויהיו לעת"ל];
המפרשים מסבירים בתחילת מסכת סנהדרין ונותנים
שני פירושים לשם "סנהדרין"; הפשט הפשוט סנהדרין
– מלשון מועצה בלשון יוונית, שעה"פ בתהילים⁵:
"ובמושב זקנים יהללוהו" מתורגם: "ובסנהדרין
דחכימא ישבחון יתיה" והפירוש השני (אומר
הברטנורא מסי' סוטה⁶) סנהדרין – נוטריקון;
"שונאין הדרת פנים בדין" [והסמ"ך מתחלפת בשי"ן
(שמאלית)] היינו שלא עוברים על הלאו של "לא תכירו
פנים במשפט"⁷ וכן "ודל לא תהדר בריבו"⁸ כי אי'
הסיבות שעושין הסנהדרין אצל המקדש והמזבח היא,
בגלל שצריך להיות לסנהדרין יראת שמים, כדי שלא
יכירו פנים ולא יעוותו את הדין, וכשהסנהדרין אצל
המקדש והמזבח, יש יותר יראת שמים עליהם, וודאי
לא יעוותו את הדין.

ויש לזה הדגשה מיוחדת לפי הנוסחא ש"תשים
סנהדרין אצל המזבח"; שהמזבח מורה שהאדם זוכה
וכופה את יצרו במסירות נפש, שזה נדרש מהדיינים
שיעשו משפט אחד לכולם, ולא יעדיפו את המיוחסים.

⁵ תהילים קז, לב.

⁶ סוטה פ"ט מ"א.

⁷ דברים א, יז. שופטים טז, יז.

⁸ משפטים כג, ג.

770 – מקום המקדש

וכן ראינו במוחש ב-770, שחדר הביי"ד ומקום הרבנים של השכונה נמצא בדיוק מעל מקומו והבימה של כ"ק אדי"ש מה"מ, בפינה הדרומית מזרחית, בקומה השניה של הבנין, והרי אדי"ש כתב בקשר ל-770 "עושין סנהדרין אצל המקדש – המזבח" כפי שכתבנו בגליונות הקודמים עיי"ש.

הסנהדרין חוזרין לימות המשיח

ג. י"ל בשם ההלכה "סנהדרין" שהיא תחילת הספר האחרון "שופטים", שקשור עם "נעוץ תחילת בסופן"; מכיוון שההלכה האחרונה ברמב"ם נקראת (לפי גירסת אדי"ש מה"מ) הלכות מלך המשיח, וזהו לפי הרמב"ם התכלית והמטרה של כל התורה וקיום המצוות "להביא לימות המשיח", פותח הרמב"ם את הספר, בהלכות סנהדרין, שיחזרו למקומן בזמן המשיח והגאולה, ויקויים היעוד [בישעי' א, כ"ו] להעיר שפסוק זה מבטא שבזמן הישועה – ישעיה יהי' הביי"ד והסנהדרין של – "אלופו של עולם" קשורים בהוי' – כ"ו]: ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציק כבתחילה", מיי"ד ממ"ש, נאו!

"תקות" חוט השני"⁹

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. בפרשת ויקרא בהשלמת הקמת המשכן, הציווי על הקרבנות – "ועושין סנהדרין אצל המקדש".
- ב. הקרבנות ע"ג המזבח – "ועושין סנהדרין אצל המזבח".
- ג. סנהדרין – "שונאין הדרת פנים בדין" – והמקדש והמזבח מביאים יראת שמים ומסירות נפש שלא יעוותו הדין.
- ד. שם ההלכה סנהדרין – ע"ש שלעת"ל ישונו הסנהדרין למקום המקדש ויקויים "ואשיבה שופטיך".

* * *

בעז"ה יום וע"ק פרשת צו י"ב אדי"ש

הי' תהי' שנת אל-על – שנת ביא"ת ה'משי"ח (בגימטריא)

סיום הלכות עדות והתחלת הלכות ממרים

הקמת המשכן להקרבת הקרבנות

א. את הלכות עדות התחילו ביום ועש"ק פרשת ויקרא ומסיימים ביום ועש"ק פרשת צו, וי"ל הקשר לשתי פרשיות אלו;

פרשת ויקרא ופרשת צו נאמרו ביום הקמת המשכן, ר"ח ניסן. ובאים כהמשך לסיפור הקמת המשכן בסוף פרשת פקודי, ובפרשיות אלו התורה

אומרת את ההלכות של הקרבת הקרבנות שהתחילו מיום הקמת המשכן.

בסוף פרשת פקודי מתארת התורה שכשסיים משה להקים את המשכן בר"ח ניסן:¹¹ "ויכל משה את המלאכה; ויכס הענן את אהל מועד, וכבוד הוי' מלא את המשכן; ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן, וכבוד ה' מלא את המשכן" ואחרי זה באותו היום בר"ח ניסן בתחילת פרשת ויקרא

נאמר:¹² ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמור, ואומר לו את פרטי דיני סוגי הקרבנות, שזוהי ההתחלה של "ספר הקרבנות". והמשך דיני הקרבנות נאמרו לו בפרשת צו. היינו שפרשיות דיני הקרבנות נאמרו ביום הקמת המשכן שאז התחילת ההקרבה והיו צריכים לדעת את פרטי הקרבנות ודיניהם. וזו מטרת עשיית המשכן והמקדש, כפי שכתוב ברמב"ם בתחילת הלכות בית הבחירה וספר "עבודה"¹³: "מצות עשה לעשות בית לה' מוכן להיות מקריבין בו הקרבנות", היינו, שפרשיות אלו קשורות עם הקמת המשכן בקשר לדיני העבודה והקרבות בו.

משכן העדות

ב. והמשכן קשור עם ענין העדות, כפי שקראנו בתחילת פרשת השבוע הקודם שממנו מתברכת פרשת ויקרא: "אלה פקודי המשכן משכן העדות"¹⁴.

וכמה טעמים נאמרו בטעם שנקרא משכן העדות, וגם הקשר והביטוי של הלכות עדות;

א) לכל לראש מה שאומר רש"י על המילים "משכן העדות" (מהמדרשים¹⁵): "עדות לישראל שוויתר להם הקב"ה על מעשה העגל שהרי השרה שכינתו ביניהם". [ובמדרש תנחומא הלשון: "משכן העדות, עדות לכל האומות שנתרצה הקב"ה לישראל על מעשה העגל.. שהמשכן מעיד שהשכינה בישראל.. וידעו כל באי עולם שמחלתי לישראל, ולפיכך כתיב משכן העדות עדות לכל באי העולם שנמחל להם על מעשה העגל". ועד"ז במד"ר "עדות הוא לכל באי העולם שיש סליחה לישראל"]

ב) ובמשכן היה הארון, שהי' הכלי העיקרי שכתוב ראשון במצות עשיית המשכן בפרשת תרומה, הארון, שנקרא "ארון העדות"¹⁶, בגלל "לוחות העדות"¹⁷ שהיו כמשי"נ: "ונתת אל הארון את העדות אשר אתן אליך"¹⁸.

ג) הסיבה שה"עדות" שניתנה בארון נקראת עדות;

¹¹ פקודי מ, לג-לה.

¹² ויקרא א, א.

¹³ נשא ה, ב.

¹⁴ פקודי לח, כא.

¹⁵ תנחומא ב, שמו"ר נא, ד. ילקו"ש. תי"ד

¹⁶ תרומה כה, כב.

¹⁷ תשא לא, יח.

¹⁸ תרומה כה, טז.

⁹ יהושע ב, חי. ועיין ברש"י שפירוש "תקות" – מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה רחב את המרגלים של יהושע, ועל ידו משפחתה תלו את תקותם), והרי זו מטרת חיבורנו "תקות מנחם" – להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשווה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

אומר רש"י עה"פ: "העדות התורה"¹⁹, שהיא לעדות ביני וביניכם שציוויתי אתכם מצוות הכתובות בה".

שני לוחות – 2 עדים

ג. ד) ועל "לחות העדות שכתוב בפרשת כי תשא שנתן ה' אל משה, כותב שם רבינו בחיי [וכאן יש ענין שקשור וכתוב בהלכות עדות] "שעל דרך הפשט מה שנקראים לוחות העדות; כי הם היו שניים ואין עדות פחותה משנים".

ועל דרך המדרשים כותב, שהלוחות עצמם היו מורכבין משני סוגים האבן מן הארץ והמכתב מן השמים, שהם היו כשני עדים לעם ישראל וכמש"י²¹ "ואעידה בס את השמים ואת הארץ".

ובמדרש תנחומא²² (וכן במדרש רבה²³) אומר: "שני לוחות כנגד שמים וארץ וכנגד חתן וכלה וכנגד שני שושבינים, וכנגד שני עולמים. אמר ר' חנניה, לחת כתיב (חסר וא"ו), לא זה גדול מזה [ואולי זהו ענין הקשור בדין עדות שיהיו שניהן שוים].

עדות התורה והקרבת

ד. ה) ובטעם שהמשכן נקרא משכן העדות אומר במדרש תנחומא (וכן במדרש רבה²⁴): "אמר רבי שמעון בן יוחאי, אין עדות אלא תורה שנאמר "אלה העדות והחוקים והמשפטים" היינו שהתורה היא עדות על מצוות ה', כנ"ל בפירוש רש"י וגם היהודי הלומד תורה ומקיים אותה הוא עדות על מצוות ורצון ה'.

ואח"י (באות ח') אומר המדרש תנחומא: "משכן העדות. זו תורה. שהיו יגעים בה, בזכות התורה והקרבת אמר הקב"ה אני מציל אתכם מן גיהנום. תדע לך, שהרי לאברהם הראה הקב"ה [בברית בין הבתרים] את התורה והקרבת, גיהנום ושעבוד מלכויות וכו'. אמר לו הקב"ה לאברהם, כל זמן שבניך מתעסבין בשתים, ניצולין מן שתים".

וכנראה השתים האלו – התורה והקרבת, הם כנגד שני עדים, שאלו היו שני הענינים העיקריים בבית המקדש התורה והלוחות והקרבת הקרבת, שהם מעידים על עם ישראל ומצילים אותם מדין של גיהנום ומן המלכויות.

עידות – עדי ותכשיט

ה. וב"תורה שלימה" מביא את ספר "מנחה בלולה" שכותב ש"עדות" – גם מלשון "עדי" ותכשיט היינו התורה והלוחות שהיו במשכן התכשיט של היהודים ועדות על הקשר עם הקב"ה ולכן כשעברו על

התורה כשחטאו בעבודה זרה במעשה העגל נאמר²⁶: "וישמע העם את הדבר הרע הזה ויתאבלו ולא שתו איש עדין עליו", ואח"כ נאמר²⁷: "ועתה הורד עדיך מעליך" ובפסוק שלאחרי זה נאמר²⁸: "ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב". ועל המילה עדין אומר רש"י²⁹ בפי' ד': "כתרים שניתנו להם בחורב כשאמרו נעשה ונשמע" [והרי הכתרים של כל אחד גם היו שניים כנגד נעשה וכנגד נשמע כמו עדות של שני עדים], וזהו גם מה שנאמר על עם ישראל "ותבואי בעדי עדיים"

הבי"ד הגדול והעיקרי במקום המקדש

ו. עוד ענין עיקרי בעדות הקשור במשכן ומקדש; כל עדות צריכים להגיד ולומר בפני בית דין, והבי"ד העיקרי והסנהדרין הי' צריך להיות אצל המקדש והמזבח, וכמש"י בפרשת שופטים³⁰ (ומובא גם ברמב"ם): "כי יפלא ממך דבר למשפט וגו' בין דין לדין, דברי ריבות בשערך, וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה', והגידו לך את דבר המשפט, ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא וגו'".

עדות פגומה - בושת

ז. הנ"ל שהתורה נקראת עדות, קשור גם לדין הלכות עדות שדובר בשיחת כ"ק אד"ש מה"מ על תחילת ספר הרמב"ם:

ב"כותרת" להקדמה של ספר "משנה תורה" מביא הרמב"ם את הפסוק³¹: "אז לא אבוש בהביטי אל כל מצוותיך", ושואל אד"ש מה הטעם והסיבה שהרמב"ם פותח את חיבורו דווקא בפסוק זה שמדובר על בושה? ומסביר אד"ש באופן נפלא! היהודי הלומד ומקיים את התורה הוא עדות על הקב"ה. ומדובר כשיודע ומקיים את כל התורה ואז היא עדות שלימה. אבל אם אינו יודע את כל התורה אז העדות היא חסירה ופגומה. ולכן בהקדמה ללימוד הספר משנה תורה, שהרמב"ם כותב שהוא קיבץ את כל הדינים שבתורה, כדי שיהיו כל הדינים של כל המצוות ידועים לכל יהודי, ואז הוא יהיה עדות שלימה. אבל כשיהיה חסר לו חלק בידיעת דיני המצוות אז העדות היא פגומה.

ולכן כתב הרמב"ם ענין הבושה; כי בהלכות עדות כותב הרמב"ם כיצד מאיימים ומתרים הבי"ד בעדים, שיגידו עדות אמיתית ושלמה, שמודיעין להם הבושת שיש אם לא מעידים עדות אמת, וז"ל הרמב"ם³²: "וכיצד מאיימין עליהם? .. ומודיעין אותם כח עדות שקר, ובושת המעיד בה בעולם הזה ובעולם הבא", היינו גודל הבושה כשהעדות היא פגומה.

ולכן, אומר אד"ש, בתחילת ההקדמה לספר הרמב"ם כותב ומביא הפסוק "אז לא אבוש בהביטי אל כל

²⁶ תשא לג, ד.

²⁷ פי' ה'.

²⁸ פי' ו'.

²⁹ שבת פח, א.

³⁰ שופטים יז, ח.

³¹ תהילים קיט, ו.

³² הלי עדות פי"ז ה"ב.

¹⁹ סוכה ה, א-ב.

²¹ וילך לא, כח.

²² תנחומא תשא טז.

²³ שמו"ר מא, ז-ח.

²⁴ שמו"ר מא, ז-ח.

מצוותיך, שאם ילמד את כל ספר "משנה תורה" וידע כל הדינים של כל המצוות, יהי היהודי **עדות שלמה** על התורה והקב"ה, ולא יהי בושת ועדות פגומה. ואז יזכה לקיים בפועל את כל ה"תורת חיים".

"תקות" חוט השני

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. פרשיות ויקרא-צו, וציווי הקרבנות ביום הקמת המשכן – משכן העדות.
- ב. השראת השכינה עדות למחילת מעשה העגל.
- ג. הכלי העיקרי ארון העדות, של לוחות העדות שם כ-2 עדים.
- ד. העדות בנפי בית דין – והבי"ד הגדול והסנהדרין במקום המקדש.
- ה. כל התורה עדות שלמה, ואם לא כן, עדות פגומה ובושת.

ז' אדר – יום ה"אורה"

הגמ' אומרת³⁴ שכשהמן "הפיל פור הוא הגורל", מתי להשמיד את היהודים נפל הפור על אדר, ושמו שמחה גדולה, שבירח זה מת משה רבינו מושיען של ישראל, ולא ידע שבאותו היום, ז' אדר, הוא גם נולד. ונשאלה השאלה הרי סוף כל סוף משה רבינו הסתלק ביום זה, ולמה הוא יום מזל לישראל? ובהתוועדות ז' אדר דיבר ע"כ כ"ק אד"ש מה"מ, וביאר: ענין הלידה של משה רבינו, שאז התחיל כל עניינו שהוא מוסר התורה ורבי של כל ישראל וראש וראשון לכל הרביים, זהו דבר נצחי וקיים, והסתלקותו הוא שלב בדרגותיו והשפעתו של משה רבינו, שלא מבטל ח"ו הלידה, ואדרבה ענין זה מתחזק משנה לשנה.

ואומר אד"ש: על הפסוק "ותרא אותו כי טוב הוא" אומרים חז"ל ומובא ברש"י: "כיוון שנולד נתמלא הבית כולו אור" (וברש"י אומר "אורה" כגירסת המדרש) היינו שבהולדתו של משה בא אור גדול לעולם, ודעה שניה: שנולד מהול. ואומר אד"ש שהם שני סוגי עבודה, **נולד מהול** - היא שלמות עצמית. ונתמלא הבית כולו אור, זוהי השפעת האור שבכל העולם.

ומידי שנה בשנה "הימים האלה נזכרים ונעשים" חוזר ומאיר בז' אדר האור של משה בעולם ביתר שאת ובתוספת, כמ"ש בתניא באיגה"ק שכל שנה יורד אור עליון יותר שלא הי' לפניו. וכך זה הי' וחזר על עצמו כל שנה בז' אדר במשך **120 שנה** שמשח חי.

ואומר אד"ש שלא מסתבר ולא יתכן שבמשך **120** בז' באדר שנה האיר האור הגדול של משה והשפיע בעולם, ואחרי **120** שנה שהי' קבוע, יפסיק אור זה, וע"כ בטח נמשך ענין זה, אלא שההסתלקות היא שלב נעלה בדרגותיו וחייו.

וז' אדר הוא השורש והגורם לפורים כי הנס הי' כמו שהגמ' אומרת "שלא ידע שביום זה נולד".

ז.א. שמז' אדר התחיל הענין של "ליהודים היתה אורה ושמחה".

ולפי נוסחת רש"י אורה (בה') רואים דבר נפלא! אור"ה – בגימטריא – ז' אד"ר. וכן בגימטריא – רבי"י; שמש רבינו שנולד ביום זה התחיל ענין – רבי ומלמדי תורה. והרי חז"ל אומרים "אורה – זו תורה!" כן תהי' לנו!

לא יגורך רע!

הרבי שליט"א מלך המשיח לא, אמר אף פעם דבר שלילי. ולמרות שהי' שביעי ספירת המלכות שזו תורה שבעל פה, שדיבר הכי הרבה מכל הצדיקים והרביים, אף פעם לא אמר דבר שלילי; לא אמר רע, אלא – "היפך הטוב", לא אמר שקר – אלא, "היפך האמת" לא אמר רשע – אלא "היפך הצדיק", לא אמר חושך – אלא, "היפך האור" וכך רבות בכל העניינים הבלתי רצויים.

ופעם דיבר אד"ש על ענין ה"צבור" שכולל כל חלקי וסוגי היהודים שרק אם כולם יחד ומאוחדים הם גוף אי' ומושלם, ואמר ש"צבור" – ר"ת – "צדיקים בינונים א.ו." והי' נראה שהולך לומר "ורשעים", ולא אמר כך, אלא "און דער היפך" (=וההיפך), וכך אנחנו, כמו ש"צדיקים דומים לבוראם", "חסידיים דומים לרבם", צריכים להשתדל כפי הנאמר: "חייב אדם לומר בלשון רבו" לדבר ולהשתדל לומר ולהסתכל רק על העניינים החיובים והטובים!

אין קפידא אצל אד"ש!

פעם דיבר הרבי בחריפות על ענין מסויים, ואמר: "אומרים שלמישהו מסויים קרה ענין לא טוב בגלל שלא שמע לי... (כאילו קפידא ח"ו) ואד"ש הרצין והכריז: "פון מאיינע ד' אמות קומען נישט ארויס עניינים פון היפך הברכה!.." (=מהד' אמות שלי, לא יוצאים עניינים של היפך הברכה!...) היינו שאצל אד"ש לא שייך עניינים של קפידא, אלא אך טוב וחסד!

אך טוב וחסד!

מסופר שכשיב אד"ש "שבעה" אמר לו מישהו בניחוח אבלים שלא ידע יותר מצער, וע"כ אמר לו הרבי מה צריכים בכלל להזכיר את היפך השמחה, אלא לומר שמכאן ולהבא יהי' אך טוב וחסד, וכך כתב כ"ק אד"ש מה"מ באיגרת ניחוח אבלים אחרי בנוסח הנחמה "המקום ינחם וכו'" "ומעתה אך טוב וחסד ימצאכם כל הימים".

לזכות

ר' ראובן וזוגתו אסתר שיחיו

להצלחה להם ולכל משפחתם בכל העניינים הגשמיים והרוחניים מתוך בריאות אושר ושמחה ויזכו לראות קבלת פני משיח צדקנו בגאולה השלמה מי"ד ממ"ש נאו!

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביהכ"ס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

³⁴ סוטה יב,א. ובמדרשים.